

KULTURA BIVANJA

NAS DOM

Art deco
ZAŽIVITE KOT
VELIKI GATSBY

Heimtextil Frankfurt
PRIPRAVITE SE
NA SPEKTAKEL

Na obisku
S KLADIVOM
IN DLETOM
DO PRVE LUČI

Tuji dom
BIVANJE MED KAMNI IN
DEHTEČIMI BOROVCI

10 NASVETOV
KUHINJA PO VAŠI MERI

Pristni in temperamentni trajnostni dom

Gradnja in opremljanje doma z okolju in človeku prijaznimi materiali predstavljata svojevrsten izziv, saj velikokrat nekaj, kar nam predstavljajo kot okolju prijazno in zeleno, takšno v resnici ni.

2

Trajnostno grajena zgradba je v preteklosti pomenila nujnost in samoumevnost, potem smo v dvajsetem stoletju nanjo skoraj pozabili, ker je predstavljala odrekanje in prilagajanje ter s tem pridobila manjvrednostni prizvok.

Iznašli smo sodobna gradiva, ki posodablajo in poenostavljajo gradnjo, vendar imajo mnoga med njimi negativne vplive tako na okolje kot na ljudi. Danes smo priča ponovnemu uvajanju naravnih materialov in trajnostnih pristopov, ki človeka povezujejo z naravo.

Zeleno ni vedno zeleno

Gradnja in opremljanje doma z okolju in človeku prijaznimi materiali predstavljata

VEČ KOT LE SLAMA IN LES

Zgradba, ki je grajena in opremljena trajnostno, je več kot samo zgradba, kajti ponuja izredne oblikovalske lastnosti, je tehnično stabilna ter časovno in socialno vzdržna. Dom, ki je zasnovan trajnostno, ne predstavlja samo uporabe naravnih materialov, kot sta les in slama. Takšen dom je zgrajen za ljudi, je uporaben in individualen. Ponuja udobje, je estetski in funkcionalen, v vseh letnih časih zagotavlja ustrezno klimo in je pravilno osvetljen.

FOTOGRAFIJI

1 V fazi načrtovanja se posvetujte s strokovnjakom, ki mu zaupate, da bo za vas in vaš dom izbral najbolj optimalne rešitve in materiale. (Foto: Hülsta)

2 Pri načrtovanju prenove ali izgradnje doma se pozanimajte, koliko energije bo zgradba porabila. Prav tako je treba misliti na to, kako varni so materiali in ali so oblikovani z mislijo na njihove naslednje kroge uporabe. (Foto: Baufriz.com)

svojevrsten izziv. Napredek in inovacije si vztrajno sledijo in prehodi od pasivne do plusenergijske hiše, novejših in okolju prijaznejših gradbenih materialov, obnovljivih virov energije in ponovne uporabe materialov so vedno manjši. Vendar se v praksi pogosto pojavljajo anomalije, ko se zaradi želje po prodaji in dobičku zlorablja naziv trajnost, tako se objekti in izdelki prikazujejo kot zeleni, čeprav niso. Pri tem gre za tako imenovani greenwashing.

Do tega zlahka prihaja, ker je ponudba izdelkov ogromna, kar pri laičnem potrošniku izzove neodločnost pri izbiri produktov. Zato se v fazi načrtovanja posvetujte s strokovnjakom, ki mu zaupate, da bo za vas in vaš dom izbral najbolj optimalne rešitve in materiale.

Pred načrtovanjem prenove ali izgradnje doma se pozanimajte tudi, koliko energije

bo zgradba porabila ter koliko emisij in škodljivih substanc bo povzročila pred in med uporabo ter po njej. Predvideti je treba še, kako pogosto bodo potrebne adaptacije in menjave elementov stavbe. Nekateri proizvodi zagotavljajo nizko porabo energije med uporabo, po drugi strani pa ustvarijo veliko emisij, ker se zanje porabi veliko energije pri proizvodnji, vzdrževanju ali razgradnji.

Svež zrak in dnevna svetloba

Stavbe vplivajo na okolje, obenem se vedno bolj zavedamo, kako stavbe učinkujejo na človeka. Sodobni človek v povprečju 90 odstotkov časa preživi v zaprtih prostorih. Zdrav način življenja

je zato močno odvisen od

zdravega bivalnega okolja. Dnevna svetloba in svež zrak sta pogoja za zdravje, dobro počutje in učinkovitost. Zavedajte se, da sta slabo prezračevanje prostorov in

premajhen delež dnevne svetlobe povezana z boleznimi, utrujenostjo in alergijami, zato kot prvo v svojih domovih zagotovite dovolj dnevne svetlobe.

Pri novogradnjah je prezračevalna naprava postala skoraj nuja in predstavlja upravičeno investicijo, saj so novogradnje tako dobro izolirane, da bi ob rednem zračenju izgubile preveč energije in bi s tem investicija postala ekonomsko neupravičena. Prezračevalni sistem v prostor dovaja kakovosten zrak in je učinkovit način boja proti zatohlosti, vlagi in stenski plesni. Če v svojem domu nimate prezračevalne naprave, poskrbite za redno zračenje prostorov ali se odločite za nakup decentraliziranega prezračevalnega sistema, ki ga je mogoče enostavno vgraditi tudi v starejše objekte.

(Ne)naravni materiali

Poleg svežega zraka in dnevne svetlobe na zdravje vplivajo škodljive snovi, ki se nahajajo v gradbenih materialih in pohištvu. Neposredni vpliv na človeka se kaže predvsem v zaprtih prostorih, kjer je lahko koncentracija onesnaževanja veliko višja kot v

FOTOGRAFIJE

- 3** Trajnostna arhitektura in oprema omogočata prijetno bivanje in uporabo prostorov. (Foto: Cesar)
- 4** Miza ali drugi kos lesenega pohištva je še pred pol stoletja veljal za družinsko dediščino neprecenljive vrednosti in se je selil iz hiše v hišo. Zakaj ne bi znova zaživel tako? (Foto: Zoom by Mobimex)
- 5** Naravna gradiva, kot so les, ilovica, slama in kamen, ustvarjajo prijetno bivalno klimo. V obdobju, ko se prebujajo zavest, da smo del narave, se naravni materiali znova vračajo. (Foto: Epr/Baufi24/Fotolia)
- 6** Opremljanje od vhoda do zadnjega kotička domovanja pomeni dolgoročen poseg v prostor, zato naj bo prilagojeno vašim dejanskim potrebam in zmožnostim. (Foto: Hülsta)
- 7** Mislite dolgoročno. Bolje počakati nekaj tednov ali mesecev več, da si lahko omislite spalnico in drugo opremo, ki vam bosta dolgo služili, kot da kupujete pohištvo z mislijo, da ga boste čez nekaj let zamenjali. (Foto: Hastens)

5

6

7

8

naravi. Škodljive substance pridejo v telo prek kože, dihalnih poti in prebavnega trakta.

Skozi zgodovino uveljavljena naravna gradiva, kot so les, ilovica, slama in kamen, veljajo za takšna, ki ustvarjajo prijetno bivalno klimo in nimajo negativnih vplivov na okolje in človeka, zato se je njihova uporaba ponovno razširila.

Les deluje pozitivno tudi na kakovost zraka v prostoru, ker iz zraka absorbira škodljive pline. Ilovica velja za preprost, prilagodljiv in trajen material, ki ga imamo v izobilju in se enostavno obdeluje. Hkrati ima posebno vizualno in ne nazadnje psihološko vrednost, saj deluje pomirjajoče. Kamen se lepo poda k vsem materialom, daje občutek arhitektonске stabilnosti, obstojnosti in moči.

Pasti marketinga

Danes je trajnost velikokrat le napihnjena marketinška poteza velikih korporacij, še v začetku prejšnjega stoletja pa je pomenila spontano in pristno sožitje ljudi z naravnim okoljem. Odločitev za gradnjo z naravnimi materiali ne prinese samo nizkega ogljičnega odtisa novogradnje, največjo korist imajo uporabniki. Trajnostna arhitektura je vzdržna, zdravju neškodljiva, naravna, prijetna za bivanje, pristna, temperamentna in sodobnejša od malodane vseh tehnološko naprednih arhitekturnih rešitev. Gradnja hiše in opremljanje doma sta trajen poseg v okolje, zato naj bosta prilagojena vašim dejanskim potrebam in zmožnostim.

FOTOGRAFIJI

8 Zdrav način življenja je močno odvisen od zdravega bivalnega okolja. Dnevna svetloba in svež zrak sta pogoja za zdravje, dobro počutje in učinkovitost. (Foto: Velux)

9 Pri trajnostnem opremljanju prostorov je bistveno, da izdelki in materiali ne izločajo strupenih hlapov, da so čim bolj naravni in obdelani tako, da omogočajo enostavno vzdrževanje. (Foto: Falper)

Dizajn kot psihološka prevara

Razumem, da si vsak ne more privoščiti velike začetne investicije in si s tem zagotoviti najboljše izdelane opreme iz najkakovostnejših materialov, ki bi preživele vsaj eno generacijo. Kljub temu me pogosto razžalosti naše brezbrizno in do narave nespoštljivo potrošniško ravnanje.

V zadnjih letih se v našem prostoru soočamo s poplavo trgovin s pohištvo, ki ponujajo ceneno in nekakovostno opremo, dodatke za dom in dekoracijo. Prof. dr. Borut Juvanec je imel prav, ko je v svoji knjigi, ki govori o vernakularni arhitekturi, zapisal, da je ekonomski faktor hudičevo delo.

Danes je problem v avtentičnosti. Uporabnost izdelka ne zadostuje več, trženje, ki hrepeni po velikih zaslužkih, potrebuje dizajn. Obliko, ki prevara čustva in prebudi poželenje. Dizajnirani izdelek, očiščen funkcije in osnovne oblike, izgublja bistvo. Stol ali jedilni servis je še pred pol stoletja veljal za družinsko dediščino neprecenljive vrednosti in se je selil iz hiše v hišo, iz roda v rod. Danes se smernice v oblikovanju ne prestopajo, kar je z ekonomskega stališča dobro, vendar

slabo z vidika funkcionalnosti, ekologije, sociologije, pogosto tudi z vidika estetike. Danes predmet poželenja zamenjamo, ko uzremo nekaj novega, sodobnejšega, modnega.

Potrošniki pogosto kupimo poceni pohištvo tudi zato, ker bo, kot radi rečemo, čez pet let tako ali tako zastarelo in ga bomo nadomestili s sodobnejšo, ceneno različico. Potem smo nekaj časa navdušeni nad novo podobo dnevne sobe ali drugega na novo opremljenega prostora, a kaj kmalu postanemo spet razočarani nad kakovostjo, naveličani in željni novega.

Gre za psihološko prevaro, ki jo mnoge velike korporacije uporabljajo v svoj prid. Dizajn pretenta naša čustva, nas vabi, da neprestano razmišljamo o novih predmetih in z njimi povezanimi izkustvi. Zato funkcija in trajnost že dolgo nista več zadovoljiva kriterija.

V vsem tem potrošniškem cirkusu brezglavega nakupovanja se je treba kdaj pa kdaj tudi ustaviti in dobro razmisliti, ali pri nakupih sprejemamo pravilne odločitve.

